

חובת הסעודה בראש השנה ושלש רגלים

רא"ש ברכות פ"ז סכ"ג

נראה לרבינו יהודה דחייב אדם לאכול פת ביום טוב, **משום שמחה** ... ועיקר אכילה הוא לחם.

שוע"ר סי' קפח ס"ו

בחולו של מועד וראש חודש וראש השנה, אם לא נזכר עד שהתחיל ברכת הטוב והמטיב אינו חוזר, מפני שברכת המזון בימים אלו היא רשות, שאם רוצה אוכל פירות וכיוצא בהם כדי שלא יתענה, **ובראש השנה יש מתירין אפילו להתענות**. ואף שאין דבריהם עיקר, מכל מקום יש לחוש לדבריהם שלא לכנוס לספק ברכה לבטלה אם יחזור לראש. משא"כ בשבתות וימים טובים של שלש רגלים, שהוא חייב לאכול פת שמברכין עליו ברכת המזון, שבשבת נאמר וקראת לשבת עונג **וביום טוב נאמר ושמחת בחגך**, ואין עונג ושמחה בלא אכילת לחם (שקובעים עליו סעודה), שהלחם הוא עיקר הסעודה שכל סעודה נקרא על שם הלחם.

שוע"ר סי' רמב ס"א

שני דברים נתפרשו בשבת על ידי הנביאים והם כבוד וענג, שנאמר וקראת לשבת ענג לקדוש ה' מכובד. ועיקרן מן התורה, שהשבת הוא בכלל מקראי קדש, שנאמר וביום השביעי שבת שבתון מקרא קדש וגו', ומקרא קדש פירשו חכמים לקדשו ולכבדו בכסות נקיה ולענגו בענג אכילה ושתיה. ויש אומרים שמקרא קדש הוא לקדשו באיסור עשיית מלאכה, אבל הכבוד בשבת ויום טוב והענג בשבת הן מדברי סופרים.

שוע"ר סי' תעה ס"ב

לב ואין חיוב אכילת מצה אלא בלילה הראשון בלבד, שנאמר בערב תאכלו מצות ... ואף **שביים טוב חייב לאכול פת כמו שנתבאר בסי' קפ"ח**. מכל מקום יכול לאכול פת שנילושה במי פירות, שהיא מצה עשירה ... אבל לחם עוני אין צריך לאכול אלא בלילה הראשון בלבד.

שוע"ר סי' תקכט ס"ה

ה וכובר נתבאר בסי' רמ"ב שהכבוד והעונג הן מצות מדברי סופרים, ומפורשין על ידי הנביאים. ויש בחול המועד מה שאין בראש השנה, והוא שכל שבעת ימי הפסח ושמונת ימי החג, וכן ביום טוב של עצרת, חייב אדם להיות שמח וטוב לב הוא ובניו ואשתו ובני ביתו וכל הנלוים אליו, ושמחה זו היא מצות עשה מן התורה שנאמר ושמחת בחגך אתה ובנך ובתך וגו'.

שוע"ר סי' תקפג ס"ד

ונוהגין לאכול בשר שמן ולשתות דבש וכל מיני מתיקה, כדי שתהא השנה הזאת מתוקה ושמיינה, וכן כתוב בעזרא אכלו משמנים ושתו ממתקים.

שוע"ר סי' תקצז ס"א

יש אומרים שמצוה להתענות בראש השנה ובשבת תשובה כמו בכל עשרת ימי תשובה, ואין הלכה כדבריהם, אלא אסור להתענות בראש השנה ושבת תשובה כמו שאסור בשאר שבת ויום טוב ... ומצוה לאכול ולשתות ולשמוח בראש השנה כמ"ש בסי' תקפ"א.

שוע"ר סי' תרלט

יז בלילה הראשונה של חג, דהיינו ליל ט"ו בתשרי, צריך לאכול בתוך הסוכה **אפילו בשעת הגשם**. ואע"פ שהוא מצטער מחמת הגשם וכל המצטער פטור מן הסוכה, מכל מקום בלילה הראשונה חייב לאכול בסוכה. לפי שאנו למדין בגזרה שוה מחג המצות, נאמר כאן בחג הסוכות בחמשה עשר יום לחדש ונאמר להלן בחג המצות בחמשה עשר יום לחדש, מה ט"ו יום האמור להלן לילה הראשונה חובה לאכול כזית מצה כמ"ש בסי' תע"ה, אף ט"ו האמור כאן חובה לאכול בסוכה.

יט ויש חולקין על כל זה ואומרים, שבכל סעודות שבת ויו"ט אין צריך לאכול פת רק כזית, ואם כן ביו"ט ושבת שבתוך החג, **אם ירצה שלא לאכול רק כזית ולאכלו חוץ לסוכה הרשות בידו**. ודבר זה אנו למדין בגזירה שוה מחג המצות, שחובה לאכול בסוכה בלילה הראשונה. אבל אין למדין בגזירה שוה זו שיהי חובה לאכול אף בשעת הגשם.

פסקי הסדור, סדר ברכת המזון

אם לא נזכר עד שהתחיל הטוב והמטיב אינו חוזר ... בראש השנה **ביום**. אבל בליל ראש השנה חוזר.

לקוטי טעמים ומנהגים, פיסקה מצה

וחידש הכתוב בלילי פסח, אף שגם בשאר יום טוב חייב לאכול פת, שאינו יוצא במצה עשירה (ר"ן פ' הישן). וי"א שחיוב פת ביום טוב אינו אלא מדברי סופרים – (שו"ע רבינו סי' תקכ"ט ס"ה ... ודעת ר"י, ברא"ש ברכות שם סכ"ג, משמע שהוא מן התורה).